

Usvajanje Zakona o zaštiti žrtava torture Republike Srpske

Sarajevo, juni 2018. – Amnesty International i TRIAL International pozdravljaju dugo očekivano usvajanje Zakona o zaštiti žrtava ratne torture Republike Srpske, kojim će se žrtvama ratne torture, uključujući i žrtvama seksualnog nasilja, konačno omogućiti pristup određenim mjerama reparacije i neophodna podrška.

Na sjednici održanoj 21. juna 2018. godine Narodna skupština Republike Srpske usvojila je Zakon o zaštiti žrtava ratne torture. Podsjećamo da su ove dvije organizacije već ranije, u toku 2016. i 2018. godine, dale kroz svoje komentare doprinos ovom zakonskom tekstu. Iako znatno unaprijeđen u odnosu na prvobitnu verziju, usvojena verzija Zakona sadrži nekolicinu rješenja koja bi u implementaciji mogla spriječiti neke od žrtava da u potpunosti ostvare svoja prava, te rezultirati diskriminacijom. Amnesty International i TRIAL International su zvanično poslanicima u Narodnoj skupštini skrenuli pažnju na te odredbe, te sugerisali izmjene koje bi usaglasile Zakon sa međunarodnim pravom i standardima u ovoj oblasti.

Konkretno, naše organizacije su izrazile zabrinutost za član 16, stav 3, koji ograničava listu dokaza kojima se utvrđuje činjenica o pretrpljenoj torturi isključivo na one koji su izdati od strane zvaničnih institucija i organa Republike Srpske. Time se isključuju dokazi prikupljeni ili dostupni organima i institucijama koji nemaju sjedište u RS, uključujući i one iz Brčko distrikta BiH, Federacije BiH ili institucije na nivou Bosne i Hercegovine. Takva restriktivna odredba mogla bi stvoriti nepremostivu prepreku za žrtve čije slučajeve nisu dokumentovali organi u Republici Srpskoj, ali koji su evidentirani u Brčko distriktu BiH, Federaciji BiH i na državnom nivou.

Sličnu zabrinutost imamo i vezano za član 16, stav 7, koji propisuje da će u postupku za utvrđivanje statusa žrtve torture organ koji vodi postupak tražiti i mišljenje Saveza logoraša Republike Srpske i/ili Udruženja žena žrtava rata Republike Srpske, kao i ostalih udruženja civilnih žrtava rata koja su stekla status udruženja od javnog interesa u skladu sa propisom kojim je regulisana oblast udruženja i fondacija. Ovakva formulacija nije precizirana, te nije jasno da li se ova odredba odnosi samo na udruženja sa sjedištem u Republici Srpskoj koja su registrovana u skladu sa propisima Republike Srpske ili ona takođe obuhvata i slična udruženja sa sjedištem u Brčko distriktu BiH i Federaciji BiH. Slučajeve nekih žrtava sa trenutnim prebivalištem u Republici Srpskoj dokumentovala su isključivo udruženja izvan ovog entiteta, uključujući i ona iz Brčko distrikta BiH i Federacije BiH, te bi ovakvi dokazi ovakvom odredbom mogli biti isključeni.

Konačno, naše organizacije smatraju da je rok od 5 godina za podnošenje zahtjeva za sticanje statusa žrtve torture, kako je propisano članom 38, stav 1, isuviše restriktivan. U skladu sa našim iskustvom u radu sa žrtvama ratnog seksualnog nasilja, bilo kakvi rokovi za podnošenje zahtjeva nisu prihvatljivi jer oni ograničavaju žrtve, od kojih mnoge nisu

TRIAL
International

AMNESTY
INTERNATIONAL

**SAOPĆENJE ZA
MEDIJE**

Za objavu
Juni 2018.

spremlne javno govoriti o svom iskustvu ni decenijama nakon silovanja, da ostvare svoja prava na status i reparaciju.

Žao nam je što na današnjoj sjednici Narodne skupštine poslanici nisu iskoristili priliku da usavrše ovaj Zakon koji je rezultat jako mnogo truda i konsultacija, te da osiguraju da su sva rješenja u potpunosti usklađena sa međunarodnim pravom i praksom koja se tiče zaštite prava žrtava torture, a posebno žrtava ratnog seksualnog nasilja, kao i da preciziraju odredbe koje bi mogle izazvati pravnu nesigurnost ili rezultirati bilo kakvim neopravdanim ograničenjem pristupa pravima pojedinim žrtvama.

U narednom periodu pomno ćemo pratiti implementaciju navedenog Zakona, kako bi olakšali nesmetan pristup žrtava predviđenim pravima i ukazali, po potrebi, na neophodna unaprijeđenja zakonskog teksta u cilju usklađivanja sa međunarodnim standardima koji jamče pravo na reparacije.